

Digitalt skolestartkurs, TRS uke 7, 2024

Praktisk tilrettelegging i skolen

- for barn med ulike skjelettilstander

Kristin Schewe Loxley, ergoterapeut og Livø Nyhus, spesialpedagog

Hva er tilrettelegging i skolen?

- Tilpassing av aktiviteter og oppgaver
- Tilpassing av skoledagen og mulighet for pauser
- Kunne delta på lik linje med andre
- Bygningsmessige endringer

Hvem har ansvar for tilrettelegging og spesialutstyr?

- Skolen skal tilrettelegge så alle barn kan delta i undervisningen.
  - Pedagogisk utstyr = skolens ansvar
  - Bygningsmessige endringer = skolens ansvar
- Spesialtilpassede hjelpemidler for ditt barn kan søkes fra NAV Hjelpemiddelsentral (for eksempel arbeidsstol og hev senk bord)
- **Ikke velg hjelpemidler hvis barnet greier seg godt uten**

Hva trenger ditt barn?

Trenger barnet tilrettelegging og hva kan være gode løsninger?

- I skolebygget, for å nå og rekke, komme seg rundt?
- Av skoledagen og skolefag?
- Av skoleveien?
- Av uteplassen?
- På utedager og turer?

- Hva mener barnet selv?

Ta en tur på skolen

- Ta med barnet ditt, ergoterapeut og en fra skolens ledelse
- Gå gjennom alle stedene barnet skal være:
  - Åpne dører
  - Garderoben, toalettet
  - Klasserommet og andre grupperom
  - Gymsalen
  - AKS/SFO
  - Uteplassen

- **Trengs det små eller store endringer for at barnet ditt skal ha en tryggest mulig skoledag og kunne delta i aktivitet sammen med andre elevene, inne og ute?**

Samarbeidspartnere

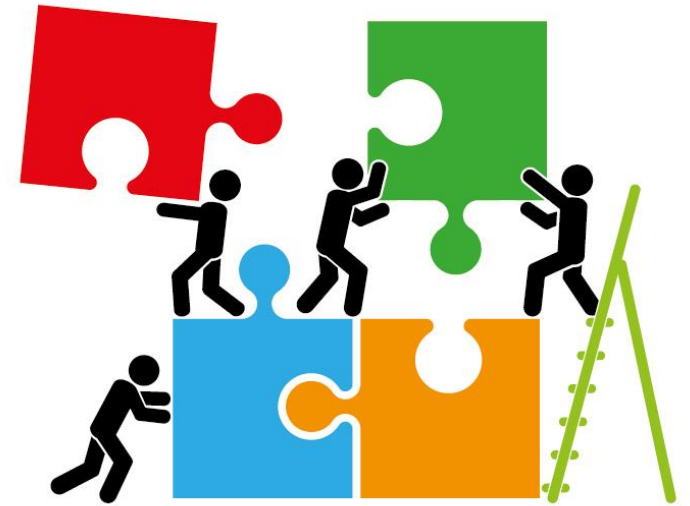
Kommunens ergoterapeut og/eller fysioterapeut:

Viktige samarbeidspartnere for:

- vurdering av tilpasning av skole og hjem
- utprøving av hjelpemidler

Skole, lærer, SFO og assistent

Helsesykepleier

Mulige utfordringer i skolehverdagen

En sjelden diagnose kan medføre:

- Synlige og mindre synlige fysiske funksjonsnedsettelse

Praktiske utfordringer:

- Komme seg inn og rundt i skolebygningen
- Rekke opp, rekke frem, få tak i ting
- Smerter og slitenhet
- Henge med på tempoet til jevnaldrende ute og inne
- Økt fravær på grunn av kontroller og behandling
- Utføre oppgaver som krever arm og håndfunksjon

Tilrettelegging av lokaler

Generell tilgjengelighet

- Åpne dører
  - Lette pumper på tunge dører, eventuelt automatisk døråpner
- Trapper
  - Passe høyt rekkverk
- Tilgang til heis?
- Ramper?

Garderober

- Senke høyden på knagg og hylle/kurv i garderoben?
- Behov for krakk/benk til påkledning?

Klasserommet

- Plasser fellesutstyr slik at alle kan rekke det
- Flyttbar skammel og/eller to-trinns krakk som alltid er tilgjengelig der den trengs
- Lang benk til å stå på under tavle/smartboard / oppslagstavle
- Behov for hvileplass i klasserommet eller i et annet rom
- Plassering av eleven i klasserommet
- Utstyr for sansetap og kommunikasjon
- Akustikk

Gode arbeidsstillinger

- Bord – noen har behov for
  - høyderregulering, variere stå/sitte
  - utsparing, gir støtte for underarmene
  - krok til å henge sekken på
- Stol – noen har behov for
  - stol som kan tilpasses
  - regulerbart sete og fotbrett
  - stol som er lett å komme opp og ned av selv
- Digitale hjelpemidler
  - PC, nettbrett, spesialutstyr

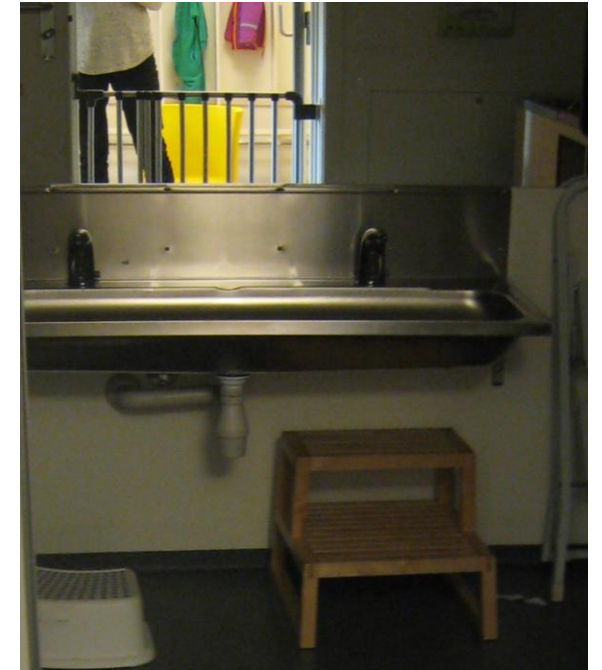
Skriving

- Tilpasset blyantgrep og skriveredskaper kan være nyttig ved nedsatt kraft eller smerter i fingre og håndledd
- Ortose (håndleddsstøtte)?
- Lite tastatur eller ergonomisk, vinklet tastatur kan være en løsning ved vonde fingre og håndledd
- Ved all PC bruk, vær obs på god arbeidsstilling

Bad og toalett

- Toalett som barnet mestrer og som føles trygt ([f.eks. Svan Balans fra Hepro](#))
- Spyl/føn-toalett? [Eksempler på spyl- føn toaletttilsatser - Hjelpemiddeldatabasen](#)
- Vask i riktig høyde, evt regulerbar eller krakk under vasken
- Kran med lang hendel og evt kranforlenger ([nettside til Aqua duck](#))

Tilrettelegging av praktisk- estetiske fag

- **Lurt å ligge litt i forkant** og snakke med lærer om hva som kommer av aktiviteter.

Kunst & håndverk og Mat & helse:

Rekke opp og frem, få tak i utstyr, arbeidshøyder og arbeidsmetoder

Musikk:

Hvilke instrumenter kan velges

Lekeplasser ute og inne - alle skal få delta

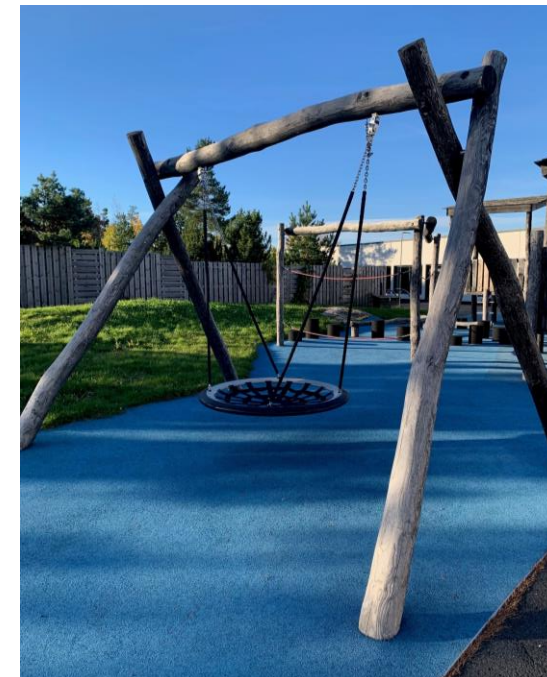
Skolens lekeplasser er til fri lek og pusterom for alle.

Vurder behovet for

- Tilrettelegging
- Anskaffelse av nye lekeapparater

Ressurser:

- [KS 2020, Skoler og barnehager Design-er-mangfold-F41-WEB.pdf \(ks.no\)](#)
- [En god og tilrettelagt skole for alle | Kunnskapsbanken](#)

Komme seg fram og holde tritt med de andre

- På skoleplassen og på turer
- Sommer og vinter
- Hjelpemidlene bør gi mulighet til aktivitet sammen med andre og for holde tritt uten å slite seg ut

Utedager og turer

- Planlegg i god tid; faste aktivitetsdager, leirskole og lignende
- Vurder bruk av hjelpemidler og hvordan de skal fraktes med
- Gå hele veien eller kjøre deler av veien?
- Gå til en base og så gå turer derfra, istedenfor at alle skal gå samme lange turen?

Skoleveien – en sosial arena

- Gå, sykle, buss, kjøres, taxi
- Bære sekk
  - Tilpasse reimer og lukking
  - Ekstra sett skolebøker for å unngå for tung sekk?

Beredskapsplan ved økt fare for brudd

- Plan for hva som skal gjøres ved mistanke om brudd
  - oversikt over tegnene på at brudd har oppstått
  - veiledning i akuttbehandling (inkludert smertelindring)
  - navn og telefonnummer til den/de som skal kontaktes.
- Personalet på skolen må gjøres kjent med planen og barnets reaksjon på smerte
- Lag en liten "førstehjelpssekk for brudd" som kan være med på turer etc
  - ispose
  - støttebandasje
  - smertestillende (etter avtale med foreldre)

Aktivitetshjelpemidler – fra NAV

- Aktivitetshjelpemidler er hjelpemidler som er spesielt utviklet for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i fysisk aktivitet. Det kan gis stønad til å bedrive aktivitet alene eller sammen med andre.
- Det gis stønad til spesiallaget utstyr og spesialtilpasninger. Det gis ikke stønad til hobbyaktiviteter, vanlig sportsutstyr eller konkurranseutstyr. For personer under 26 år dekker NAV utgiftene til aktivitetshjelpemiddelet.
- Film om [aktivitetshjelpemidler – teknikkens muliggjørere](#)
- Mer informasjon hos TRS: [Hjelpemidler, tilrettelegging, bil og bolig - Sunnaas sykehus](#)

Lovverk om hjelpemidler

- **Folketrygdloven § 10.5-7**

”Hjelpemidler til bedring av funksjonsevnen i dagliglivet” (inkl skole). Nødvendige og hensiktsmessige.

”Hjelpemidler til trening, stimulering og aktivisering” (aktivitetshjelpemidler)

”Ortopediske hjelpemidler”

- [Tilskudd til rimelige hjelpemidler](#) - kr 2210,- (gjelder for 4 år)
- [Grunnmønster og søm av klær](#) - ved vansker med å finne klær i vanlig butikk
- Hjelpemidler søkes og lånes ut fra NAV Hjelpemiddelsentral i fylket
- Individuelle hjelpemidler til bruk i skolen kan tas med ved overgang til ny skole
- Fastmontert utstyr og pedagogisk utstyr må finansieres over skolens budsjett

Noen aktuelle nettsider

Interesseforeninger

- [Norsk forening for Osteogenesis Imperfecta](#)
- [Norsk interesseforening for Kortvokste \(NiK\)](#)

Se også foreningenes facebook-sider

Om skolestart, fra TRS

- [Skolestart og skolehverdag med en sjelden diagnose - Sunnaas sykehus HF](#)
- [Film som handler om å være kort og skal starte på skolen](#)
- [E-læringskurs om skolestart for kortvokste](#)

Om rettigheter, tilrettelegging og skolestart

- [En god og tilrettelagt skole for alle | Kunnskapsbanken](#)
- [Skole og barnehage | Kunnskapsbanken](#)
- [FFO rettigheter i grunnskolen](#)

Om hjelpemidler

- [Nav – om hjelpemidler](#)
[Hjelpemidler, tilrettelegging, bil og bolig –Tips og informasjon fra TRS, Sunnaas sykehus Kunnskapsbanken | En kunnskapsbank om hjelpemidler og tilrettelegging](#)

Lykke til med skolestarten!

Vi på TRS er gjerne diskusjonspartnere med dere og kommunens og skolens fagpersoner

